

Sadržaj

1	Svrha.....	3
2	Pojmovi i skraćenice	3
3	Veza sa drugim dokumentima.....	4
4	Procjena predloženih načina usklađivanja	5
4.1	Opšte	5
4.2	Primjena	5
4.2.1	Osnova za predložene načine usklađivanja (PMC)	5
4.2.2	Opis predloženog načina usklađivanja	5
4.3	Dostavljanje PMC-a	6
4.4	Analiza PMC-a	6
4.5	Priznavanje i odobravanje alternativnih načina usklađivanja (AltMoC)	6
5	Obavještavanje zainteresiranih strana	7
5.1	Obavještavanje ANSP-a pod nadzorom BHDCA.....	7
5.2	Obavještavanje EASA-e.....	7
5.3	Obavještavanje drugih država.....	7
6	Zakonitost postupanja i mjere	7

1 Svrha

Ovaj savjetodavni materijal se primjenjuje za procjenu i obavještanje o alternativnim načinima usklađivanja koje predloži ANSP ili koje razvije BHDCA u skladu sa Dijelom ATCO.AR.A.015 Pravilnika i Dijela ATM/ANS.AR.A.015 Uredbe o zajedničkim zahtjevima.

Regulatorna osnova uzima u obzir i zahtjeve detaljno navedene u:

- ATCO.AR.A.015, Poddio A, Dio ATCO.AR i ATCO.OR.B.005, Poddio B, Dio ATCO.OR Dodatka II Pravilnika o dozvolama kontrolora zračnog prometa, organizacijama za obuku i zrakoplovno-medicinskim centrima („Službeni glasnik BiH“, broj 38/17) (u daljem tekstu: Pravilnik);
- ATM/ANS.AR.A.015 i ATM/ANS.OR.A.020 Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2017/373 od 1. marta 2017. o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružatelje usluga upravljanja zračnim prometom/pružatelje usluga u zračnoj plovidbi i drugih mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom i za njihov nadzor, o stavljanju van snage Uredbe (EZ) br. 482/2008, Provedbenih uredbi (EU) br. 1034/2011, 1035/2011 i 2016/1377, te o izmjeni i dopuni Uredbe (EU) br. 677/2011 (u daljem tekstu: Uredba o zajedničkim zahtjevima);
- Pravilniku o zajedničkim pravilima u oblasti civilnog zrakoplovstva i uspostavljanju Evropske agencije za sigurnost zračnog prometa („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 45/10).

2 Pojmovi i skraćenice

Definicije:

Prihvatljiva sredstva usklađivanja	<i>označavaju neobavezujuće standarde koje je usvojila EASA da bi opisala sredstva putem kojih se utvrđuje usklađenost sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 i pravilima za njeno provođenje.</i>
Alternativni načini usklađivanja	<i>označavaju ona sredstva usklađivanja kojim se predlaže alternativa postojećem prihvatljivom sredstvu usklađivanja (AMC) ili ona sredstva kojim se predlažu nova sredstva za utvrđivanje usklađenosti sa Pravilnikom o zajedničkim pravilima u oblasti civilnog zrakoplovstva i uspostavljanju Evropske agencije za sigurnost zračnog prometa i pravilima za njegovo provođenje za koja EASA nije usvojila nijedno prihvatljivo sredstvo usklađivanja (AMC).</i>

Skraćenice:

ANAD	<i>Sektor za zrakoplovnu navigaciju i aerodrome - Air Navigation and Airport Department</i>
AltMoC	<i>Alternativni načini usklađivanja - Alternative means of compliance</i>
AMC	<i>Prihvatljiva sredstva usklađivanja - Acceptable Means of Compliance</i>
ANS	<i>Usluge u zračnoj plovidbi - Air Navigation Services</i>
ANSP	<i>Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi - Air Navigation Services Provider</i>
ATM	<i>Upravljanje zračnim prometom - Air Traffic Management</i>
ATS	<i>Usluge u zračnom prometu - Air Traffic services</i>
BHDCA	<i>Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine</i>
CA	<i>Nadležni organ - Competent Authority</i>
EASA	<i>Evropska agencija za sigurnost zračnog prometa - European Aviation Safety Agency</i>
ECAA	<i>Zajedničko evropsko zrakoplovno područje - European Common Aviation Area</i>

NSA	<i>Državni nadzorni organ - National Supervisory Authority</i>
OWIS	<i>ORKA Informacioni sistem radnih procesa - ORKA Workflow Information System</i>
PMC	<i>Predložena sredstva usklađivanja - Proposed Means of Compliance</i>
PMCD	<i>Dokument sa predloženim sredstvima usklađivanja - Proposed Means of Compliance Document</i>
PoE	<i>Ekspertski panel - Panel of Experts</i>
QAD	<i>Odjeljenje za osiguranje kvaliteta BHDCA - BHDCA Quality Assurance Department</i>

3 Veza sa drugim dokumentima

Dokument je u vezi sa:

- Zakon o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine;
- Zakon o upravi Bosne i Hercegovine;
- Pravilnik o dozvolama kontrolora zračnog prometa, organizacijama za obuku i zrakoplovno-medicinskim centrima;
- Pravilnik o nadzoru u civilnom zrakoplovstvu;
- Pravilnik o zajedničkim pravilima u oblasti civilnog zrakoplovstva i uspostavljanju Evropske agencije za sigurnost zračnog prometa;
- Provedbena uredba Komisije (EU) br. 2017/373 od 1. marta 2017. o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružatelje usluga upravljanja zračnim prometom/pružatelje usluga u zračnoj plovidbi i drugih mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom i za njihov nadzor, o stavljanju van snage Uredbe (EZ) br. 482/2008, Provedbenih uredbi (EU) br. 1034/2011, 1035/2011 i 2016/1377, te o izmjeni i dopuni Uredbe (EU) br. 677/2011.

4 Procjena predloženih načina usklađivanja

4.1 Opšte

BHDCA će procijeniti alternativne načine usklađivanja koja predlože organizacije i lica pod njenim nadgledanjem/nadzorom.

Alternativni načini usklađivanja koriste se samo kada je dokazano da ispunjavaju zahtjeve utvrđene u važećim propisima. U toj mjeri, BHDCA će na pojedinačnoj osnovi, od slučaja do slučaja, procijeniti alternativne načine usklađivanja koja predloži pružatelj usluga. Drugi podnositelji zahtjeva, koji žele da koriste iste alternativne načine usklađivanja, moraju pribaviti zasebno odobrenje od BHDCA.

4.2 Primjena

Dokument sa predloženim načinima usklađivanja (PMCD) dostavlja se u BHDCA zajedno sa zahtjevom. PMCD mora da sadrži sljedeće informacije:

- Osnova za predložene načine usklađivanja (PMC);
- Opis predloženih načina usklađivanja, uključujući vezu/e na zahtjev ili zahtjeve za koje se traži alternativni način usklađivanja, te procjenu kojom se dokazuje usklađenost sa Pravilnikom o zajedničkim pravilima u oblasti civilnog zrakoplovstva i uspostavljanju Evropske agencije za sigurnost zračnog prometa;
- Predložene revizije/izmjene priručnika i/ili procedura koje se odnose na primjenu alternativnog načina usklađivanja;
- Sve druge relevantne informacije (npr. one koje se tiču prava intelektualne svojine, ograničenja ili posebne uvjete pri primjeni predloženog načina usklađivanja).

Smjernice

Da bi se dokazala usklađenost sa važećim propisima, potrebno je napraviti i dokumentovati procjenu sigurnosti, odnosno procjenu rizika. Rezultati procjene treba da pokažu jednak nivo sigurnosti onom koji je utvrđen Prihvatljivim sredstvima usklađivanja (AMC).

4.2.1 Osnova za predložene načine usklađivanja (PMC)

Predloženi način usklađivanja može biti zasnovan na:

- a) Postojećem odobrenom alternativnom načinu usklađivanja (AltMoC).
- b) Najboljoj praksi koja se već koristi u:
 - ATM-u;
 - drugim zrakoplovnim djelatnostima;
 - drugim uporedivim industrijskim, telekomunikacijskim ili transportnim djelatnostima.
- c) Novom PMC-u.

4.2.2 Opis predloženog načina usklađivanja

Detaljan opis PMC-a treba da sadrži:

- a) Tekst PMC-a.

b) Za tačku 4.2.1 a) osnovu, procjenu/poređenje između AltMoC-a korištenog kao osnove i PMC-a. Poređenjem treba da se jasno prikažu razlike i zajedničke tačke između oba sredstva kao način da se obrazloži prihvatljivost PMC-a u smislu Pravilnika o zajedničkim pravilima u oblasti civilnog zrakoplovstva i uspostavljanju Evropske agencije za sigurnost zračnog prometa.

c) Za tačku 4.2.1 b) osnovu, procjenu/poređenje između najbolje prakse koja je korištena kao podloga i PMC-a. Poređenjem treba da se jasno prikaže kako je PMC izveden iz najbolje prakse predmetne osnove kao način da se obrazloži njegova prihvatljivost u smislu Pravilnika o zajedničkim pravilima u oblasti civilnog zrakoplovstva i uspostavljanju Evropske agencije za sigurnost zračnog prometa.

d) Za tačku 4.2.1 c) osnovu, procjenu kojom se pokazuje usklađenost sa Pravilnikom o zajedničkim pravilima u oblasti civilnog zrakoplovstva i uspostavljanju Evropske agencije za sigurnost zračnog prometa, zajedno sa obrazloženjem kako je PMC osmišljen, kao način da se obrazloži njegova prihvatljivost.

e) Sva dokumentacija koja potvrđuje prihvatljivost PMC-a, ako je dostupna.

Smjernice

Dokumentacija koja potvrđuje prihvatljivost PMC-a može da obuhvata:

- a) Podaci o historiji korištenja PMC-a;*
- b) Dokazi o uspješnim rezultatima u korištenju PMC-a i/ili osnovne PMC-a, uključujući statističke podatke (ako su dostupni);*
- c) Ako postoji, formalno prihvatanje od strane CA/NSA u državi u kojoj je PMC nastao i/ili je prethodno korišten.*

4.3 Dostavljanje PMC-a

Svaki PMCD-a se dostavlja u BHDCA na analizu i procjenu u skladu sa utvrđenim zahtjevima u Pravilniku.

4.4 Analiza PMC-a

Odluka o prihvatljivosti PMC-a zasniva se na pouzdanoj i nezavisnoj analizi. U tu svrhu se uspostavlja Ekspertski panel (PoE) koji analizira prihvatljivost predloženog sredstva usklađivanja (PMC) kao alternativnog načina usklađivanja (AltMoC), i o tome izvještava generalnog direktora BHDCA. Generalni direktor BHDCA donosi rješenje kojim odobrava ili priznaje PMC kao AltMoC.

4.5 Priznavanje i odobravanje alternativnih načina usklađivanja (AltMoC)

Odluka/odobrenje koje donosi generalni direktor BHDCA u vezi sa PMC-om može biti izrečena na način da je PMC:

- **PRIHVATLJIV**, potpuno ili djelimično, u skladu sa uvjetima utvrđenim da bi se razjasnio obim i uvjeti primjene priznanja;
- **NIJE PRIHVATLJIV**.

5 Obavještanje zainteresiranih strana

5.1 Obavještanje ANSP-a pod nadzorom BHDCA

U roku od 30 dana od okončanja postupka, svim pružateljima usluga koji su pod nadzorom BHDCA dostavlja se predmetni alternativni način usklađivanja.

5.2 Obavještanje EASA-e

U roku od 60 dana od okončanja postupka, BHDCA obavještava EASA-u o predmetnom alternativnom načinu usklađivanja. Obavještenje EASA-i se upućuje putem zvaničnog obrasca.

Uz obavještenje se dostavljaju i sljedeće informacije:

- pun opis alternativnog načina usklađivanja, uključujući sve izmjene procedura koje bi mogle biti relevantne;
- izvještaj o procjeni, uključujući odluku generalnog direktora BHDCA;
- svi drugi propratni dokumenti, po potrebi.

5.3 Obavještanje drugih država

U roku od 60 dana od okončanja postupka, BHDCA obavještava druge države članice ECAA o odobrenom alternativnom načinu usklađivanja. Informacije koje se dostavljaju moraju da sadrže vezu sa:

- Prihvatljivim sredstvom usklađivanja (AMC) za koje predmetni način usklađivanja pruža alternativu,
- Odgovarajućim važećim propisom/a, pri čemu se, po potrebi, navodi dio propisa koji je obuhvaćen alternativnim načinom usklađivanja.

6 Zakonitost postupanja i mjere

Nijedna organizacija, koja podnese zahtjev za priznavanje alternativnog načina usklađivanja, ne smije isti implementirati prije nego što dobije formalno odobrenje od BHDCA. U slučaju da BHDCA utvrdi takvo postupanje, mogu se primijeniti sljedeće mjere prisilnog izvršenja:

- a) mjere utvrđene u Zakonu o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine;
- b) mjere utvrđene u Pravilniku o nadzoru u civilnom zrakoplovstvu;
- c) mjere utvrđene u Pravilniku.

Smjernice

Mjere mogu da obuhvate: ograničavanje ili suspendovanje (djelimično ili potpuno) certifikata ili pružanja usluga, novčane kazne, itd.

----- KRAJ DOKUMENTA -----